

21. Contrarium tamen, scilicet, quod ex gravi causa possit episcopus pensionem constituere transmissibilem ad successorem, seu ad vitam ipsius pensionarii; ita ut post mortem beneficiarii gravati transeat onus præstandæ ad successorem ipsius in beneficio, tenet Felinus, in c. *Ad audientiam* 31, De rescriptis, num. 2, conc. 2; Gigas, De pensionibus, quæst. 6, num. 4; Garcias, De benefic., part. 1, c. 5, num. 339; Layman, l. iv Theolog. moral., tract. 2, cap. 18, num. 3, citans alios adducentes pro sua ratione cap. De cætero 5, De transactionibus, ubi dicitur: « Sed census absque episcopali auctoritate, cui præest Ecclesiæ sub hoc prætextu solutus, vitam ejus, qui solverit non excedat: » ex quibus verbis, argumento a sensu contrario desumpto, inferunt, auctoritate episcopi posse excedere. Vide Fagnan., in cit. cap. *Nisi essent* 21, De præbend., a num. 40, et signanter num. 63; et Reiffenstuel, lib. iii *Decretal.*, cit. tit. 12, a num. 61 ad 97, ubi ad longum istam sententiam cum suis fundamentis rejiciunt et enervant.

22. Episcopus in collatione beneficii convenire non potest, ut pensio solvatur sibi: hoc enim est Simoniacum, quia omne pactum, et omnis modus, et conditio, quæ jure non inest adjuncta collationi beneficii, efficit eam Simoniacam, ut cap. *Quam pio* 1, quæst. 2 et cap. final. De pactis, et in hac specie respondit Navarrus, consil. 4, An committatur Simonia, si episcopus de Simonia, et cum multis probat Fagnan., in cit. cap. *Nisi essent* 21, De præbend., num. 5 et 18, per textum ibi: « Non ex pactione partium, sed ex jussione judicum. »

23. Simoniacæ est pactio inter partes sine iudice, ut una pars cedat liti super beneficio, et recipiat pensionem annuatim ab altera, si pars cedens habeat jus in causa, alias secus; quia, si altera pars jus non haberet, non esset aliqua Simonia, sed pars potius redimeret vexationem suam, ut dicit Glossa, in capit. *Cum pridem*, verb. *Illicitæ pactionis*, De pactis, et pluribus adductis Fagn., in cit. cap. *Nisi essent* 21.

24. Potest episcopus, cessante pacto partium, in permutatione beneficiorum mandare, quod recipiens beneficium pinguius solvat aliquam pensionem alteri suo tempore duraturam ad cœquandos fructus utriusque beneficii. Rota, part. iv, recent., decis. 165, num. 4, et *Melitens. canonicatus*, 9 Martii 1596, coram card. Millino, et in *Albinganen. confidentiæ*, 9 Martii 1606, coram card. Marquemontio; Ancharan., consil. 279. *Quæstio proponitur*, vers. *Ex qua causa*, num. 1; Flamin. Parisius, De confident. benefic., quæst. 28, num. 120, in princip. et in fine, vers. *Ad cœquandum*; Redoan., De Simonia, part. ii, cap. 21, num. 34 et seq.; Stephan. Gratian., *Discept. forens.*, part. vi, cap. 18, num. 1 et 2; Camill. Curt., De pensionibus, in princip.; Paulus Roman., De pension., cap. 4, num. 10; Caccialup., De pensionib., q. 13, num. 4; Gambarupt., De offic. legati, lib. vi, num. 77; Barbosa,

De offic. et potest. episcop., part. iii, allegat. 85, num. 11, et lib. iii *Juris eccles. univers.*, cap. 11, num. 58, et alii contra alios citatos et secutos a La Croix, lib. iv, num. 1104. Vide ibi.

25. Quamvis de jure illicitum sit, atque Simoniacum resignare beneficium cum pacto seu conditione apposita parti solvendi pensionem, tamen ex justa et gravi causa (puta si resignans est ætate decrepitu, vel infirmus, aut quia pro bono pacis fit resignatio beneficii litigiosi, et hujusmodi) potest episcopus resignanti pensionem constituere solvendam ipsi ad vitam clerici gravati, seu consentientis in eam. Colligitur ex citat. cap. *Nisi essent* 21, De præbend., et tradit Barbosa, *ibidem*, num. 8; Fagnan., *ibidem*, num. 28; abbas in cap. *Ad audientiam* 31, De rescriptis, num. 6; Felinus, *ibidem*, num. 2; Navarr., cons. 5, num. 1 et 2, De Simonia, Piasec., in *Prax. episcop. pal.*, part. ii, cap. 5, num. 64; Garcias, part. i, De beneficiis, cap. 5, num. 295 et seq.; Reiffenstuel, lib. iii *Decr.*, tit. 12, num. 102; Rota recent. part. v, tom. I, decis. 386, num. 10.

26. Imo resignans existente rationabili causa pro reservanda sibi moderata pensione, ut securior sit, potest ante suam resignationem episcopo supplicare. Colligitur ex cap. *Tua nos* 34, De Simonia, ibi: « Rogans humiliter, » et docent Engel, lib. iii *Decretal.*, tit. 12, num. 10; Reiffenstuel, *ibid.*, 105, et alii.

27. Insuper possunt partes prius inter se tractare, atque resignans super aliqua pensione sibi data cum successore amicaliter componere, non quidem absolute, et quasi per se ipsos illam concludendo (hoc enim esset Simoniacum, cap. *Quam pio* 1, q. 2, c. Final., De pactis, et cap. *Quæsitum* 3, De rerum permutatione, cum similibus); sed sub conditione relata in consensum superioris seu episcopi, in cujus manibus beneficium resignatur, ac sese omnimode submittere ejus liberæ dispositioni. Glossa, in *Clement.* unica verb. *Volentibus*, De rerum perm. Abbas, in cit. cap. *Quæsitum*, num. 10, eodem hanc opinionem appellans veriore; Navarrus, consil. 18, num. 1, De Simonia; Layman, lib. iv *Theol. moral.*, tr. 10, c. ult., § 5, num. 50; Reiffenstuel, *loc. cit.*, n. 106; Suarez, Sylvester, et alii plures. Cavendum tamen est, ne in his committatur Simonia, cum compositiones et conventiones pro beneficiis ad hoc, ut a Simonia excusentur, debeant capere principium ab auctoritate superioris, et non a pactione, seu a conventionione saltem absoluta partium. Arg. cap. *Nisi essent* 21, De præbend., ibi: « Non ex pactione partium, sed ex jussione judicum, » et notant Fagnan., *ibid.*, num. 5; et Garcias, *cit.*, part. i, De benefic., cap. 5, num. 340 et 343.

28. Episcopus, et quicumque collator Papa inferior nequit imponere pensionem super parochialibus. Sic declaravit per speciale edictum Innocentius XII, die 11 Novembris 1692, et per specialem constitutionem

confirmavit et innovavit novissime Benedictus XIII, viii Idus Septembris 1724. Quæ constitutio, ut scitu summopere necessaria, hic ad litteram datur.

Constitutio qua edictum sel. record. Innocentii Papæ XII, de parochialibus ecclesiis pensionum onere non gravandis confirmatur, perpetuisque futuris temporibus observari mandatur.

« BENEDICTUS episcopus, etc.

« Quanta pastoribus animarum, quas Redemptor noster Jesus Christus pretiosissimo eruere suo acquisivit, in crediti sibi gregis regimine adhibenda sit vigilantia, exacti muneris ratio ab ipsis supremo pastorum principi districte reddenda aperte Nos docet, dum commissarum ovium sanguinem quæ ex custodum fortasse incuria peribunt, extremi examinis die de illorum manibus severus iudex requiret. Porro inter cætera, quæ animarum rectoribus divino præcepto mandata sunt, quemadmodum sancta Tridentina synodus recte admonet, illud esse dignoscitur, ut ipsi pauperum, aliarumque miserabilium personarum curam paternam gerant; hoc est illis qui inopia laborant, præsertim vero viduis atque virginibus, orphanis, pupillis et infirmis, non modo spiritualia debita pietatis et charitatis officia tribuant, verum etiam more boni patrisfamilias, eorum necessitatibus pro viribus subveniant, et quæcunque possunt, temporalia subsidia conferre non prætermittant. Nec sane minorem, imo forte potiore iidem animarum rectores adhibere tenentur curam et diligentiam, ut parochiales cujusque ipsorum Ecclesiæ, quas maxima decet sanctitudo, quoties necessitas exigit, a temporis injuriis vindicentur, ac insuper omni cultu, ornatu, atque decore præfulgeant. Quæ quidem omnia a plerisque parochis, præsertim in Italia (ut diuturno quinquaginta annorum in episcopatu, licet infeliciter a nobis transactorum, experimento satis novimus) præstari et impleri non possunt, quoniam parochiales, quæ obtinent, beneficia gravibus adeo pensionibus, fructuum reservationibus, aliisque oneribus, ut plurimum, obnoxia sunt, ut ipsis interdum proprio victui necessaria vix supersint, et quia altari serviunt de altari vivere aliquando non valeant.

« § 1. Gravem ejusmodi pensionum, onerumque abusus animo secum reputans fel. record. Innocentius Papa XII, prædecessor Noster, pro eximio zelo suo a sancta Dei Ecclesia eum submovere curavit, et re ipsa toto pontificatus sui tempore submovit ac e medio sustulit, saluberrimo desuper promulgato, typisque edito edicto tenoris sequentis, videlicet: « Bandino del titolo di San Pancrazio, prete cardinale Panciatichi, e della santità di Nostro signore Prodatario. Volendo la santità di Nostro Signore con la sua paterna carità, e zelo eccitare li parochi alla maggiore vigilanza dell' anime alla di loro cura commesse,

« e facilitargli il modo di sovvenire alle necessità delle medesime con più abbondanti elemosine. Quindi è, che per ordine datoci a bocca dalla Santità Sua comandiamo, ed ordiniamo, che per l'avvenire non s'abbiano da aggravare le parochiali, etiam di juspadronato laicale, di pensioni, e che ciò debba osservarsi ancora dagli ordinarij nelle proviste, che essi saranno per farne. Inoltre che non si ammettino rassegne, o permutate di parochiali con riserva di pensioni a favore di chi si sia, e sotto qualsivoglia titolo, etiam di prestazione di alimenti, e che molto meno si riservino pensioni sopra le medesime parochiali, sine causa beneficio pleno di consenso de' possessori per qualsivoglia causa, e titolo. Dalla Dataria questo dì 11 Novembre 1692. Bandino cardinal prodattario. » Quod quidem edictum, tanquam æquitati, justitiæ sacrisque sanctionibus maxime consentaneum, ut omnibus innotesceret, et ab omnibus etiam, quemadmodum par erat, observaretur; Nos, qui tunc præter cardinalatus honorem, metropolitanæ Ecclesiæ Beneventanæ regimini præeramur, in prima nostra provinciali synodo ejusdem Ecclesiæ habita anno 1693, tit. 22, cap. 2, expresse memoravimus, ejusque præterea integrum tenorem in Appendice retulimus.

« § 2. Verum postquam antedictus Innocentius prædecessor viam universæ carnis ingressus fuit, præfatum edictum, utpote temporarium, in desuetudinem abiit, omnique penitus effectu caruit, et parochiales Ecclesiæ iisdem, ut antea, pensionibus, aliisque oneribus prægravari cœperunt; quin etiam, sicut accepimus, atque diuturno pastoralis muneris exercitio abunde comperimus, quorundam patronorum laicorum, quibus jus præsentandi seu nominandi rectorem pro tempore earumdem parochialium ecclesiarum, occurrente illarum vacatione, cæteroqui legitime competit, impudentia, ac effrenis avaritiâ, quæ idolorum servitus est, alicubi eo usque processit, ut ejusmodi præsentationem, seu nominationem velut sub hasta ponere, et (quod dolentes dicimus) licitatori ampliorem pensionem offerenti polliceri, et addicere non erubuerint.

« § 3. Hinc igitur est, quod Nos detestandæ huic beneficiorum ecclesiasticorum nundinationi aliisque præmissis pro pastoralis officii nostri debito consulere, ac simul opportune providere volentes, ut antedictis animarum pastoribus de cætero commodior suppetat modus, nedum suas parochiales ecclesias, quotiescunque oportuerit, reparandi, ornandi, sacrisque suppellectilibus, ad divinum cultum necessariis instruendi, sed etiam subveniendi pauperum, aliarumque miserabilium personarum præfatarum indigentis ex eo, quod honestæ et congruæ ipsorum sustentationi supererit, ac insuper ipsis incitamentum præbere cupientes, ut suscepti ministerii labores et incommoda libentius perferant, et gregi alacrius atten-

dant, in quæ positi sunt regere plebem Dei; motu proprio, ac ex certa scientia, et matura deliberatione nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine, hac nostra perpetuo valitura constitutione præinsertum laudatissimi prædecessoris edictum, omniaque, et singula in eo contenta amplissime confirmamus et approbamus, illisque perpetuæ ac irrefragabilis Apostolicæ firmitatis vim, robur et munimen adjicimus, omnesque et singulos juris et facti, ac alios defectus, si qui forsitan intervenerint, in eisdem supplementis, atque illud, et illas, quatenus opus sit, innovamus, ac instauramus, et ab omnibus, ad quos spectat, ac de cætero quomodolibet spectabit, perpetuis futuris temporibus inviolabiliter et inconcusse observari volumus, statuimus et mandamus. Reservata tamen Nobis, et Romano Pontifici pro tempore existenti facultate ac auctoritate imponendi antedictis parochialibus ecclesiis eas pensiones, quas beneficiorum proventus et locorum, personarumque conditio imponi permiserint, in favorem duntaxat, et commodum fabricæ earumdem ecclesiarum, ad hoc ut illæ ejusmodi certo subsidio promptius reparari, opportune manteneri, et congruis etiam ornamentis, ut præfertur, augeri possint et valeant.

« § 4. Decernentes, præsentis litteras, et in eis contenta quæcunque etiam ex eo, quod in præmissis jus, vel interesse habentes, aut habere quomodolibet prætendentes, illis non consenserint, nec ad ea vocati, ac auditi, causæ, propter quas eadem præsentis emanarunt, verificatæ, seu alias sufficienter, aut etiam in aliquo justificatæ non fuerint, vel in aliis quibusvis de causis quantumvis urgentibus, ullo nunquam tempore a quoquam de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis Nostræ, vel alio quolibet, quantumvis magno, formali et substantiali defectu, notari, impugnari, retardari, invalidari, aut ex quovis quæsito prætextu, vel colore in controversiam vocari, ad terminos juris reduci, seu adversus illas aperiitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcunque juris, vel gratiæ remedium impetrari, aut quempiam impetrato, seu etiam motu, scientia et potestatis plenitudine similibus, concessio, uti nullatenus posse, sed easdem præsentis litteras semper et perpetuo validas, firmas et efficaces existere, ac fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri ac obtinere, necnon memoratis animarum rectoribus plenissime suffragari; sicque, et non aliter in præmissis omnibus, et singulis per quoscunque iudices ordinarios, et delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici auditores, ac sanctæ Romanæ Ecclesiæ cardinales, etiam de latere legatos ac nuntios, et quosvis alios qualibet auctoritate, præeminentia et potestate fungentes, et quandocunque functuros in qualibet causa, et instantia, sublata eis et eorum cuilibet in quocunque iudicio aliter iudicandi ac interpretandi facultate, iudicari et definiri debere, irritumque, inane, nulliusque præ-

sus roboris vel momenti, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

« § 5. Non obstantibus, quatenus opus sit, de jure quæsito non tollendo, aliisque nostris, et cancellariæ Apostolicæ Regulis, necnon aliorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum constitutionibus et ordinationibus quibuscunque, ac illa præsertim fel. recordat. Pii IV de gratiis quæcunque interesse cameræ nostræ Apostolicæ concernentibus intra certum inibi expressum tempus exhibendis et registrandis, ita ut easdem præsentis litteras ibidem exhiberi, et registrari nunquam necesse sit; aliisque quibuscunque Apostolicis, et in provincialibus, ac synodalibus conciliis editis, ac edendis specialibus, vel generalibus constitutionibus, statutisque, decretis, et consuetudinibus etiam immemorabilibus, ac privilegiis, indultis et litteris apostolicis sub quibusvis tenoribus et formis, etiam motu simili, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, et cum quibuscunque etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis, etiam consistorialiter, ac alias quomodolibet in contrarium præmissorum concessis, editis, confirmatis et approbatis, ac pluries, et quantiscunque vicibus innovatis. Quibus omnibus, et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quælibet alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium, et singulorum tenores, formas, causas et occasiones præsentibus pro plene, et sufficienter ac exactissime expressis, insertis, servatis et specificatis respective habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum specialiter, et expresse, ac plenissime, et amplissime derogamus, et derogatum esse volumus, et mandamus; cæterisque contrariis quibuscunque.

« § 6. Volumus autem, etc

« § 7. Nulli ergo omnino hominum, etc.

« Datum Romæ, apud S. Mariam Majorem anno Incarnationis Dominicæ 1724, viii Idus Septembris pontificatus Nostri anno primo.

« P. M. card. prodatarius.

« F. card. OLIVERIUS. »

Vide Append. h. tom. sub. v. PENSIO. *

(29. Vicarius episcopi non potest vi sui officii imponere pensiones. Garcias, Sbroz, Bero, Leurenus citati, et secuti a La Croix, lib. iv, n. 1123.

(30. Legatus a latere potest idem circa impositionem pensionum, quod potest episcopus. Azorius, Garcias, Filliuc., Castropal., Leurenus citati, et secuti a La Croix, loc. cit., n. 1123.

(31. Collatores inferiores, item compro-

missarii et iudices non possunt, nisi auctoritate episcopi. Garcias, Leurenus citati, et secuti a La Croix, l. c., n. 1123.

(32. Superiores regularium possunt pensionem imponere in beneficiis suæ religionis manualibus, amovibilibus seu incorporatis suis monasteriis, et per vicarios administratis. Barb., l. iii *Juris eccles. univers.*, c. 11, n. 61; Abbas, in c. *Nisi essent* 21, De præb., n. 12; La Croix, loc. cit., num. 1123, et alii; Rota, in *Trojana pensionis*, 24 Junii 1610, coram Pirovano.

(33. Præceptor generalis militarium potest imponere pensionem in commendis suæ religionis spectantibus ad ipsum ad favorem religionis. Rota, in *una Montis Falisci pensionis*, 10 Junii 1630, coram Pirovano; Barb., loc. cit., n. 62, et in specie, quod magnus magister religionis Hierosolymitanæ possit illam reservare super commendis vel dignitatibus. Card. de Luca, *De pensionibus*, disc. 42 per totum.

(34. Laicus de jure est capax pensionis temporalis. Rota recent. part. v, tom. I, decis. 50, n. 22, et communis doctorum. (35. Imo de jure communi est capax etiam pensionis ecclesiasticæ, quando non confertur in titulum. Rota recent. part. v, tom. II, decis. 450, n. 3; card. de Luca, *De pensionibus*, disc. 10, n. 5; disc. 78, n. 10; disc. 81, n. 25; disc. 95, n. 3, et alii.

(36. Ex stylo tamen, et observantia curiæ non conceduntur pensiones, nisi clericis cum exercitio seu privilegio clericali. Rota recentior. part. v, t. II, decis. 450, n. 20, 21, 31 et 34; et decis. 450, n. 4; et decis. 539, n. 6; card. de Luca, *De pensionibus*, disc. 2, sub n. 3, disc. 78, n. 11, disc. 81, n. 21, disc. 82, n. 9 et 10, *De benefic.*, disc. 94, n. 2; Annot. ad concil., disc. 12, n. 3. Sanctus enim Pius V, expresse statuit, quod pensiones ecclesiasticæ non possint concedi laicis. Sic in constitut. 73, incip. *Sacro-sanctum*.

(37. Sicuti laici non sunt capaces pensionis ecclesiasticæ, ita neque illius commoditatis seu perceptionis fructuum. Rota recent. part. v, tom. II, decis. 539, n. 17 et 19.

(38. Papa vero potest pensiones etiam laico reservare. Rota, part. iv, tom. I, decis. 12, sub n. 3. (39. Prout eidem laico concedi potest facultas retinendi pensionem. Rota, part. v, t. II, decis. 450, n. 25. (40. Quinimo ubi pensio ecclesiastica concedatur alicui tanquam laico, tunc si sit bigamus, non eget alia dispensatione. Rota, part. v, t. I, dec. 12, n. 39.

(41. Pensio conferri potest puero septennali. Sacra congregat. Conc., in *Nullius*, 24 Martii 1624, lib. xiii *Decret.*, fol. 123; Ursaya, in 1 *Miscellan. sacr. et profan.*, litt. P, n. 137, qui ibi n. 144, subjungit, quod pensionis capax est puer annorum septem: *Imolen. Pensionis*, anni 1694, de qua in tom. III, part. i, discept. 32, ubi ad rem plura habet per totam; Monacell., tom. II, tit. 14, formul. 7, n. 3, et multi alii citati a Barbosa, lib. iii *Juris eccles. univers.*, cap. 11, n. 42, et a Ventriglia, tom. II, adnot. 11,

§ 1, n. 28, ubi testantur ex stylo Datarie sufficere septem annorum ætatem ad obtinendam pensionem.

(42. Filii clericorum, qui non ex legitimo nati sunt matrimonio, non possunt obtinere pensiones super fructibus beneficiorum, quæ parentes eorum obtinent vel obtinuerunt. Concil. *Trident.*, sess. xxv *De reform.*, cap. 15, ibi: « Nec pensiones super fructibus beneficiorum, quæ parentes eorum obtinent, vel alias obtinuerunt, habere. » Rota recent. part. ii, decis. 549, n. 4, et fuit dictum in *Meliten. pensionis*, 14 Martii 1604, coram Buratto, et tenet expresse Barbos., *supra conc.*, l. c., n. 32, et *De offic. et potest. episc.*, part. iii, alleg. 65, n. 26, et lib. iii *Juris ecclesiast. univers.*, cap. 11, n. 64, et plures alii ibi citati.

(43. Filius autem legitimus potest obtinere pensionem super beneficio, quod pater obtinet de præsentibus, non obstante conc. *Trident.*, c. sess. xxv, c. 15, *De reform.* Sic sacra congreg. Conc., die 11 Januar. 1601; apud Barbos., in *Summa Apostolic. decis.*, verb. PENSIO, n. 5, et in conc. *Trid.*, loc. cit., n. 33.

(44. Pater clericus habens facultatem, pensionem, quam possidet, transferendi, illam transferre potest in filium clericum, etiam illegitimum, dispensatum simpliciter ad beneficia et pensiones, quia concil. *Trident.*, loc. cit., loquitur de pensione reservata super beneficio, quod habuit pater. Gonzales, ad *Regul. 8 cancellar.*, gloss. 5, n. 22 et 23; Barbosa, lib. iii *Juris ecclesiastic. univers.*, cap. 11, n. 66, et *De offic. et potest. episcop.*, part. iii, alleg. 65, num. 27, et in *Tridentin.*, loc. cit., num. 35, cum pluribus ibi citatis, ubi refert, quod sacra congregatio Concilii, in *Zamorensi*, 9 Novembr. 1619, censuit clericum reservatarium pensionis annuæ scutorum cc, super ecclesia, quam ipse nunquam obtinuit, posse transferre medietatem ad favorem sui filii illegitimi, et sic etiam in alia sub die 15 Septembris 1629, ut refert etiam in *Summa*, loc. cit., num. 6, et in *Trident.*, loc. cit., num. 25.

(45. Milites Lauretani ex peculiari privilegio possunt retinere pensionem ecclesiasticam usque ad summam ducatorum ducatorum auri de camera, non obstante matrimonio contrahendo, et bigamia. Sixtus V, constitut. incip. *Postquam divina clementia*, et alia incipient: *Solet Apostolicæ Sedis*; Rota, in *Hieracensi pensionis*, 21 Junii 1631, coram Verospio, cujus dispositio vindicat sibi locum, non solum super beneficiis liberæ collationis, sed etiam juris patronatus, etiam principum, et regum; Rota, in *Terulensi pensionis*, 15 septembr. 1600, cor. card. Sacrato.

(46. Milites SS. Mauriti et Lazari, etiamsi contrahant matrimonium, dummodo cum unica tantum et virgine, remanent capaces retinendi pensiones usque ad summam ducatorum cc, auri de camera; Clemens VIII, constit. incip. *Decet*; ubi ad id moderatur, limitat et reducit facultatem

retinendi pensiones pro summa ducatorum DLXXX auri eis prius concessam a Pio IV, constitut. 95, § 48.

(47. Milites sancti Stephani retinent pensiones usque ad summam eo ducatorum auri de camera, non obstante matrimonio contracto, et bigamia; Paulus V, constitut. incip. *Dum generos*.

(48. Milites etiam bigami militiae Christianae possunt recipere pensiones usque ad summam scutorum CCC, Urbanus VIII, constitut. incip. *Incrustabiles*.

(49. Equites Hierosolymitani, seu Melitenses capaces sunt pensionis super commendis et beneficiis suae religionis, et magnus magister habet amplissimam facultatem a statuto imponendi tales pensiones. Rota recent. part. XVI, decis. 152, num. 13, et patet ex dictis supra num. 33. (50. Sunt autem incapaces pensionis beneficio saeculari impositae. Lotter., Leurenus citati, et secuti a La Croix, lib. IV, num. 1143, vide verb. *HIEROSOLYMITANI MILITES*, num. 16, ubi fuit probatum, equites Melitenses sine dispensatione pontificia non esse capaces pensionis super beneficia ecclesiastica, sicuti nec capaces beneficii saecularis, et mediante Pontificia dispensatione fieri capaces, sicuti alios regulares.

(51. Regulares non possunt obtinere pensionem super beneficiis ecclesiasticis saecularibus et vacantibus per professionem. Rota, part. IV, tom. II, decis. 246, num. 2 et 6, et part. XII, decis. 121, num. 1; card. de Luca, *De beneficiis*, disc. 64, num. 3, 5 et 6; *De pensionibus*, disc. 44, num. 2, et *Adnotat. ad concil.*, disc. 13, num. 2, et communis aliorum. (52. Nisi praecesserit gratia Apostolica, et dispensatio retinendi pensionem, etiam emissa professione, cum dispensatio praeservet pensionem, et removeat omne impedimentum, et incapacitatem ex futura professione contrahendam, et regularis, media ipsa dispensatione apostolica, fiat capax pensionis super beneficio saeculari. Doctores communiter, in cap. *Cum de beneficio*, De praebend. in 6; Rota, part. XII, decis. 121, num. 2 et 3.

(53. Religiosi Societatis Jesu post professionem trium votorum, et ante professionem quarti voti possunt retinere pensiones ecclesiasticas super beneficiis saecularibus, quarum regulares professi sunt incapaces. Card. de Luca, *De renuntiat.*, discurs. 17, num. 7; *De regularibus*, discurs. 62, num. 12; *Adnotat. ad concil.*, discurs. 13, num. 6; Ventriglia, tom. II; adnotat. 11, § 3, num. 23, et alii passim.

(54. Illegitimus, sicuti est incapax beneficii ecclesiastici, ex cap. 1, *De filiis presbyter*. in 6, cum similibus, est etiam incapax pensionis ecclesiasticae. Barbosa, lib. III *Juris eccles. univers.*, cap. 11, num. 26, cum pluribus ibi citatis, et alii communiter.

(55. Illegitimus praevia dispensatione ordinatus, eo ipso censetur, et efficitur capax pensionis, absque particulari dispensatione. Rota, in *Veneta pensionis*, 10 Decembris

1572, coram *Robusterio*; in *Casaraugustana pensionis*, 19 Februarii 1595, coram *Gypso*; in *Melitensi pensionis*, 14 Maii 1614, coram *Buratt.*, et saepe alibi; Barbosa, *loc. cit.*, n. 28, et communis aliorum.

(56. Excommunicatus, suspensus, interdictus est incapax pensionis; ideo enim praemittitur absolutio pensionarii ab his censuris. Leurenus, in *Foro beneficali*, part. III, q. 624; La Croix, lib. IV, n. 1149, et alii passim.

(57. Irregularis, quod sit incapax obtinendae et retinendae pensionis, tenent Barbosa, *loc. citat.*, num. 46; Ugolin. Zerola, Castropal. Sayrus, Avila ibi citati; Ventriglia, tom. II, adnotat. 11, § 1, num. 20, cum pluribus ibi citatis, et alii. At quod irregularitas non causet amissionem pensionis, tenet expresse card. de Luca, *De pensionibus*, disc. 47, num. 11, dicens, quod neque homicidium voluntarium, vel aliud crimen, quantumvis majoris irregularitatis inductivum, hujusmodi effectum producit, citans ad id Rotam, in *Perusina*, 29 Januarii 1663, coram *Cerro*. Et de facto Fagnan., l. 1 *Decret.*, in cap. *Ad audientiam* 31, De rescriptis, num. 134, refert, sacram congregationem Concilii, die 11 Julii 1577, et iterum de mente sanctissimi, die 8. Augusti, eodem an. 1577, quod clericus homicida voluntarius, ejusque socius obtinere, et obtentas retinere potest pensiones absque dispensatione, non obstante cap. 7, sess. XIV, concilii Tridentini. Vide verb. *HOMICIDUM*, num. 66, et sic tenent Leurenus, in *Foro beneficali*, part. III, q. 640; La Croix, lib. IV, num. 1175, et alii.

(58. Filii et nepotes haereticorum, et a fortiori ipsi haeretici, sicuti sunt inhabiles ad beneficia obtinenda, ex cap. 2, § *Haeretici*, De haeret. in 6, ita etiam inhabiles sunt ad obtinendas pensiones. Barbosa, *loc. cit.*, num. 43, et alii communiter.

(59. Militiae saeculari operam dantes sicuti sunt incapaces beneficii, imo ipsum amittunt statim ac declarantur milites, ex cap. final. *De cleric. conjugat.*, cum similibus; ita etiam incapaces evadunt pensionis, ipsamque amittunt, si habeant; Barbosa, *loc. cit.*, num. 50; Rota, coram *Celso*, decis. 69, num. 16 et 17, ubi ampliat num. 22, locum habere, etiamsi, re integra, antequam pugnent, militiam deserant, et primævum statum reassumant, et sic respondit quoque sac. cong. Conc., in *Niciensi*, 19 Decemb. 1648.

(60. Sicuti per matrimonium a clerico contractum vacant ejus beneficia, ex cap. 1, *De clericis conjugat.*, ita vacant ejus pensiones. Barbosa, *loc. cit.*, n. 30, et alii communiter. Rota recent. part. V, t. I, decis. 50, n. 10, part. VIII, decis. 33, n. 1. Cessat enim pensio ipso jure, et est incompatibilis cum matrimonio sive matrimonium fuerit contractum cum virgine, sive cum vidua. Rota, part. V, tom. II, decis. 450, n. 6, part. XVIII, t. I, decis. 126, num. 12. (61. Nisi pensio fuerit reservata alicui, non tanquam clerico, sed tanquam benemerito pro servitiis

praestitis. Rota, part. II, decis. 387, num. 3. (62. Vel nisi dispensatio Apostolica intercesserit. Rota, part. V, tom. I, decis. 50, n. 10 et seq. Aut privilegium Apostolicum juxta dicta supra, a n. 45 ad 48, de militibus Lauretanis, SS. Mauritii et Lazari, et S. Stephani, et militiae Christianae.

(63. Sicut per professionem regularem in religione approbata vacant beneficia, in cap. *Beneficium* 4, De Regularibus in 6, ita vacant etiam pensiones. Barbosa, *loc. cit.*, n. 39, cum communi aliorum. Rota recent. part. IV, t. I, decis. 246, n. 2 et 6, part. XII, decis. 121, n. 1, et patet ex dictis supra, n. 51 et seq. (64. Potest tamen regularis professus obtinere pensionem super beneficio regulari ad nutum superioris amovibilem, non obstante voto paupertatis, et praecipue si inservire debeat ad sublevandum religionem ab oneribus, quibus alias religio gravaretur. Rot. rec., part. II, decis. 302, n. 2 et 3.

(65. Sicuti vacant beneficia per promotionem ad episcopatum, ita etiam vacant pensiones datae in titulum clericalem. Barbosa, *loc. cit.*, n. 38, et alii communiter. Rota, part. II, decis. 143, n. 1, pag. 18, tom. I, decis. 126, n. 11. (66. Nisi concedatur a Papa retentio. Rota, *ibid.*, num. 11. Facultas autem retinendi pensionem concessa promotio ad episcopatum non intelligitur cum facultate transferendi, quae ante promotionem competebat, nisi fuerit expressa. Rota, part. II, decis. 143, num. 1; Barbosa, *loc. cit.*, et alii passim.

(67. Non vacant tamen pensiones per promotionem ad episcopatum titularem, seu in partibus infidelium. Card. de Luca, *De pensionibus*, disc. 43, n. 3; disc. 58, sub n. 11; disc. 75, n. 2; La Croix, lib. IV, n. 1177, et alii passim. (68. Neque vacant per promotionem ad episcopatum cardinalitium non obligantem ad residentiam. Card. de Luca, *De pensionibus*, disc. 58, n. 19; disc. 75, n. 6, et alii.

(69. Per promotionem autem ad episcopatum non vacant pensiones, nisi secuta consecratione et adepta possessione. Card. de Luca, *De pensionibus*, disc. 43, n. 2, circa finem; Gratian., *Disceptat. forens.*, cap. 296, n. 1 et seq.; Ventriglia, tom. II, adnotat. 11, § 8, n. 32; Seraphin., decis. 210, ubi de fine concludit, Rotam voluisse ad inducendam extinctionem pensionis, et vacationem beneficiorum, requiri utrumque, scilicet consecrationem et adaptionem possessionis.

(70. Pensio non extinguitur per promotionem ad cardinalatum. Card. de Luca, *De pensionibus*, disc. 75, n. 4, 5 et 9; La Croix, *loc. cit.*, n. 1177, et alii passim. Amplia, ut reservata ad favorem cardinalis duret, etiam dimisso cardinalatu. Cardin. de Luca, *De benefic.*, disc. 2, n. 3; *De pensionibus*, disc. 2, n. 4.

(71. Neque etiam extinguitur pensio per assumptionem seu auspicationem cardinalis ad Papatum; Lotter., *De re benefic.*, lib. I,

q. 41, n. 1 et seq., ubi id non solum de jure comprobatur, sed servatum fuisse in praxi in multis casibus refert, et tenet Ventriglia, tom. II, adnotat. 11, § 3, n. 26; La Croix, *loc. cit.*, n. 1177, et alii contra Gabriel., consil. 200, n. 2, l. 2; et Gratian., *Disceptat. forens.*, cap. 296, n. 11 et seq.

(72. Pensio excedens summam scutorum LX de camera extinguitur eo ipso sine ulla monitione, citatione, judicis decreto aut ministerio, si pensionarius non deferat habitum et tonsuram clericalem tanto tempore, ut ab omnibus reputetur laicus. Sic expresse Sixtus V, constit. incip. *Pastoralis*; card. de Luca, *De pensionibus*, disc. 48, num. 7; Laurenus, in *Foro benefical.*, part. III, q. 642; Ventriglia, tom. II, adnot. 11, § 3, n. 28; Barbosa, *loc. cit.*, num. 49; La Croix, *loc. cit.*, n. 1176, et alii communiter.

(73. Si pensio sit reservata in persona unius, ad commodum tamen et utilitatem alterius, prout servatur in locis, in quibus viget *pragmatica*, ne pensiones reserventur ad favorem exteriorum, tunc extinguitur per mortem unius ex his duobus, scilicet, tam per mortem personae contemplatae, si praemoriatur, ita ut cum ea remaneant extinctae omnes obligationes, quam etiam per mortem reservarii, in quo actio formaliter radicatur, nisi tamen, qui praemoriatur, in alium ante mortem transtulerit. Seraphin., decis. 1088; Ventriglia, *loc. cit.*, n. 15; Lotter., *De re benefic.*, lib. I, q. 36, n. 98 et seq.; Garcias, *De benefic.*, part. I, cap. 5, n. 266; La Croix, *loc. cit.*, n. 1179, cum aliis ibi citatis.

(74. Pensio potest transferri cum legitima facultate ab una in aliam personam. Leurenus, in *Foro benefical.*, part. III, q. 607, cum communi aliorum. Et tunc ad vitam pensionarii constituitur novum jus ad pensionem. Leurenus, *loc. cit.*, et alii communiter. (75. Pensionis translatio fieri potest etiam in articulo mortis. (76. Neque hic locum habet Regula cancellariae de infirmis intra viginti dies morientibus; Leurenus, *loc. cit.*, q. 616 et 622; La Croix, l. IV, n. 1170, et alii passim, patetque ex verbis Indulti concedi soliti.

(77. Indultum autem, vel facultas transferendi pensionem, seu concedendi pensionem, cum facultate illam transferendi in alium, potest concedi a solo Summo Pontifice. Leurenus, *loc. cit.*, quaest. 613; La Croix, *loc. cit.*, num. 1170; Parisius, Gamb. Garcias, Castropal, Lotterius ibi citati, et alii passim. (78. Pro transferenda in alium pensione est sub poena nullitatis servanda forma translationis praescripta a Papa in Indulto. Leurenus, *loc. cit.*, q. 660; La Croix, *loc. cit.*, num. 1170; Corrad. Lotter. et alii passim. (79. Formula talis Indulti traditur a card. de Luca « post tractatum *De pensionibus ad ornatum constitutionis Innocentii XI*, de non transferendis pensionibus ultra medietatem illarum. » Vide *ibi*. (80. In quo Indulto apponitur clau-